

શ્રી
રાધાજીનો
વિવાહ.

તથા

દાણુલિલા

અને ગાંધીના મહિના.

ઉપાધી પ્રસિદ્ધ કરનાર
મહાદેવ રામચંદ્ર જગુળે બુકસેલર
અથા દરવાજા—અમદાવાદ.

અમદાવાદ.

રાજનગર ટાપુપ ફાઉન્ડરી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

સને ૧૯૬૨

સને ૧૯૦૬.

કિંમત એક આનો.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથશ્રી સંધ્યાજનો વિવાહ. ૧૮૪૧
અમદાવાદ

રાગ કલ્યાણ.
૬-૧૨ હે સાહેલીયો કહો મુજ માતને,
જઘ વિવાહની વાત કહો મુજ તાતને;

સંધ્યાજને પર વરવો છે નંદ તણો કુમાર
જીતાવળ સહીત કરીને સીદ લગાડો વાર.

મન માહર તન તલપે આજ તો -
નંદનો નઠોર લાલ, હીંચોળે ઝુલતો;
માંડી માંરે મન લોભાણુ કરવી એવી પેર,
મોરલીધર મોહન રૂપાળો, લાવે આપણે ઘેર;
શું ઘેલી થઈ તારી બુદ્ધી કયાં ગઈ,
નંદનો નઠોર લાલ આવશે નહીં,

મુણી સંધીકા કરે કલ્પના, તજવા મારે પ્રાણ,
અજ પાણી આરોગ્ય તો, મને નંદ બાવાની આણ,
માત બાત કહે આ કારણ ખરું,
નંદનો નઠોર લાલ કામણ ખરું,

જઘ જશોદાજી કહે છે બ્રહ્માન શકી નાર.
સંધ્યા સાથે પરણાવવા કરો કાનાને તૈયાર,
કુશ્મ કહે માણુ મારી, આ શું તેં કર્યું;
સોજ વરસની કન્યાને કેમ હું વર.

આઠ વરસની ઉમર મારી, મુણજો મારી માત,
કળેડડુ કરશે નહીં માતા, યાશે મારી વાત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૮૪૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ શાધાન્ત્રી વિદ્યાદ

વિષય ૮ : ૧

નંદરાયની રાણી બેલીયા વર નહી કો કન્યાને
 એ સખળું હું સાચુ કહું છું સુણજો સરવે જન ઠાવો.
 દારીનું કોણ સૂણીને થઈ સામા ઉદાસ,
 ગીરધર વર ગોપીના વલ્લભ પૂરો મારી આશ;
 મધ પ્રભૂ કને શું કહું તને,
 ફજેત કરી ખરી જગતમાં મુને
 બોલ સાચું શું બોલીતું મધુપુરની વાટ.
 સમ ખાઈ સમખણ તેં કીધું જમનાજીને ધાટ.
 વીચારી જો મતી હું બેઠતો નથી
 વેચવાને દધી તે માટે મારજો જતી.
 હું વરીછું નંદ કુવરને સુણો જસોદા માત.
 જે દીન નાની હતી, તે દીને વરી સાક્ષાત.
 જોખન ધરતો મુજ મન હરતો, વરસ થયાં છે વીસ;
 તે દહાડાની હું કેમ જાણું સાચો તું જુગદીશ.
 કૃપા હવે કરી, તમે મુજને વરો;
 અખળા જાતીને ઉદાસ સીદને કરો;
 કૃષ્ણ કહે કામની હું તુજને વશ્યો,
 તારૂં હેત જોવાને મેં ઉદ્યમ તો કર્યો.
 શૂન્ય ચુક કે ખામી, હોય આ મેઝાર.
 સુધારીને વાંચી લેશો નમુ સો વરવાર.
 મુખ થયો છે વીવા આજે, જે સાંભળે નરનાર.
 જામવાન કહે છે ભાવ ધરીને, બિતરશે જાવપાર.

અથશ્રી ગોપીના મહીના.

અકૂરના રથ આવીઆ, છુટ્યા જળદ ફવાર
આસપાસની જોવાદણી, ટોચે મળી તત્કાળ;

રથે બેશીને રાજવી ચાલ્યા, નેણાં ભરીને રાધકાજી રૂવેરે;
આપણા બાળાતેપણાના તે બેલોરે, હવે કેમ જશો માયા મેલી
છો આતમારામ છો જીવણ પ્રાણ.

કારતક માસે કશ સીધાવીયા નવ રહી શકી વગ્ગનાર;
જેમાં તનને તાણા બાણાં છેરે, ગયા હંસને હુંતો રહી હારી,
એથી કંઠણ કરણી હમારીરે, મેંતે શંભુની સેવા કીધારે,
મતો થાપણ ઓળવી દીધીરે. છો ૧૦

માગસર મહીને મેલી ચાલ્યા જઈ બેઠા જુમદીશ.

સંદેશો મારા સામનેરે, જાણુ કોઈ બતાવો જુગદીશ,
એને ચરણે નમાવું શીશરે, એને લખને કરું બક્ષીસરે, છો ૧૧ ૩
પોસ મહીનાની પ્રીતડી જોબન તની જગ્ગળ

અમરત ભોજન હતા તે જમી ગયારે, મારા ઠાલા રહ્યાથાળરે,
મારા કર્મ તણો ન આવ્યો પાર છો ૧૦ ૪

માહા મહીનાની ટાઢડી થરથર કંપે દેહ સેજલડી સુની રહીરે,
સુતી સેજે તે કેમ સુતાયરે, સુતાં મંદીર ખાવા ધાયરે,
મારૂં હૈયુ હાલ કલોલ થાય છો ૧૦

જાગણુ કુલ્યો કુલડે, રમતા રજુરાય;

કુતો ફરતી કુદીરે વાલો ઝાલતો જમણી ખાંચરે;

ધાલો સોળશે ગોપીયું માંચ.

છાં ૬

ચૈત્ર આવ્યો સકોમજો, પીપગ આવ્યાં પાન;

કામણુગારો ન આવીયોરે, મારે હરી મળ્યાનીં ઘણી છે હામ;

મારે પડ્યું છે એનું કામરે, જાપુ કાઈ બતાવો શ્રી-રામ; છાં ૭

વઘશાળે જોઉ વાટડી, નીહાળુ ચારે દેશ;

કાને પડ્યાપડતા સુણીયારે, હરીને આવતા ઉરમાં લેશુરે;

મારૂં મન હરીને દેશુરે.

છાં ૮

જેઠે જાણ્યું આવશે જીવન જડુપતી રાય,

અંદન ઘોળાવું ભીંતડેરે, હરી વીંજણે ઢોળું વાયરે

છાં ૯

આજ અસાડો આવીયોરે, વરસ્યો ઘોરમઘોર;

વીજળી ચમકારા કરેને મધુર જોલે મીઠા મોર;

કાગલ બપૈયા કરે કલોલ, મારે હૈડુ નવ રહે ઠોર,

છાં ૧૦

શ્રાવણ વરસે સરવડે, નદીએ ડોળાં નીર,

પહેરવા પીતાળર પોતીયારે, ગોપીને જોઢણુ અંધાં ચીર,

વાલો જોબલે છાંટે નીરરે, મારાબીજાય ચીર,

છાં ૧૧

બાદરવે બર નીંદ્રા, શીતળ થયાં શરીર,

સ્વપ્ન અંતરમાં ન આવીયારે, વાલો બળાભદ્રના વીરરે;

વાલે ગોવાળીયા ગત રાખીરે કાનુડે નવજોયુંકાંઈજાંખીરે. છાં ૧૨

આસો મહીને આવીયા, સઉની પૂરી આશ;

કરજોડીને કાનરે, વિનતી કરે છે વીરદાસરે;

વાલે રંગબાર રમાડ્યાં રાસરે, પ્રભુ અગારે છેલમીરી આશરે. છાં ૧૩

અથ આત્મ ઉપદેશી બાર મહીના લખ્યા

રાગ રીતાના મહીનાનો.

અરે જીવ કારતકે કરી લે વીચાર, કહેને ક્યાં આવીએ.
માંહી મુકિત મળી મનુષ્યા દેહ, રથે પૂન્યે પામીએ,
તેતો દેહ ધર્યાનાં પ્રમાણ, યુન્ય કાંઈ કીજ્યે;
ક્યા કીરતન સ્મરણ થાય, ત્યાં તો કાન દીજ્યે.

આસ ૨ જો.

અરે જીવ માગસર મન માંય, સોચ તારે ખડુ થયો;
દેખી ધન દારા પરીવાર, હૈયામાં હરખીઓ.
તે તો શોભાના દીન ચાર, તેમાં શું વળગી રહ્યો;
કાંઈ કરને તર્યાનો ઉપાય, નીકર તું નીશ્યે ગયો.

આસ ૩ જો.

અરે જીવ પોસે પકડશે કાળ, તે દી કાણુ તાહરું;
તેથી બજી હ્યે શ્રી ભગવાન, મેલી ફૂંતે માહરું.
રાખી છાપ તીલકને માળ, બાનું છે દયાળનું;
તેથી ડરશે જમદુત કાળ; અંતકાળના કાળનું.

આસ ૪ થો.

અરે જીવ માહે મોયો મનમાંય, બામની કેરા ભાગમાં;
તેની ભૂર્યામાં ગયોરે ભોળાઈ, વીષમના રામમાં,
ચીત ખુદ્ધ ધરખા, અહંકાર વીચારી લીઓ આપમાં,
તેની ત્રષ્ણામાં મયોરે તણાઈ, વીષમના ઘાટમાં.

આસ ૫ મો.

અરે જીવ ફાગણે રહોરે ફુલાઈ, જડ માયા કેરા જોરમાં,
તારા શીરપર ફરેરે સેતાન, લેશે પલક પોહોરમાં

સત્ત્વ ધરમ ગાગશે જવાન, અગતીમાં ઉભો રાખશે;
માથે મારશે મોઢરીઓના માર, ઉધે શીર ટાંગશે.

માસ ૬ ઠો.

અરે જીવ ચઢતરે રાખી ચીત, સદા ગુરુજીના ચરણમાં;
તારા ત્રીવીધીના તાપ ઝોલાસે, અંતસકરણમાં
એવા ગુરુજી છે સુખ દેણ, કરમને કાપશે;
માટે જન્મ મરણનો જંજળ, અભેપદ આપશે,

માસ ૭ મો.

અરે જીવ વદશાકે દીન જાય, થયા તારા વાટમાં;
રાત દીવસ રહોરે છુપાઇ, વીધના ઘાટમાં.
પથ પરનારી શું પ્રીત નીતી નહી હરીના નામની,
બાર પહોર ધડીરે બત્રીશ, કલ્પના કામની.

માસ ૮ મો.

અરે જીવ જોઠે જીવ્યાને ધીકાર, જપ્યા નહી જદુનાથને;
કરપી કરેથી ન વાયું કાંઇ, કાપ્યા જોઇએ તારા હાથને.
તારા સતન થીયાં સુનકાર, શુણી નહી પાસયણને,
માથે ચડયો મોટપનો બાર, નમ્યો નહી નારાયણને.

માસ ૯ મો.

અરે જીવ અશાકે આનંદ કર, મંડ આવ્યું તારા ઉરમાં;
તેણે જાણ્યા નહી જુગદીશ, માયાના પુરમાં.
મનમેથી મોયો મનમાંય પ્રભુ નથી પેખતો;
તારી ચક્ષુ પુટીયું સાર, નમણુ નથી દેખતો.

માસ ૧૦ મો.

અરે જીવ શ્રવણે ચઉદ વીધા સુણે જાણુ, સમજ્યા વીના શુંકદે;
જેતો સાકર જેવો સ્વાદ, પીરસે તો પોતે ટળે.
એવા ચતુરામ તજારે સંતાપ, દાંડુ ત્રીવીધ તાપમાં;
એવા મનડા તજારે વીલાસ, ધુસાઈ રીયો આપમાં.

માસ ૧૧ મો.

અરે જીવ બાદરવે ભજન વીના, બીતર સાચો ભક્તીના.
ખીન્ને કોટી કરોરે ઉપાય, માર્ગ ના આવે;
સેવો સતગુરના ચરણ, શાગરી એવો સાસો;
રઘુનાથજી કરશે આશ, ધોખો મટે જીવતો.

માસ ૧૨ મો.

અરે જીવ આ શુંરે ફરતું ઉદાસ, વર્ષરાગ રૂપી વનમાં;
ધણા અગણુ છે મનમાં મગન રેતું મનમાં.
સમરણ કરી લે સત ગુરનુ મુરતીનું ધરતી ધ્યાન;
એવા સતગુર સમરણહાર સમજાવે છે સાનમાં.

માસ ૧૩ મો.

અરે જીવ એવા પુરશેતમ પુરણ બ્રહ્મ પોતે પરમાતમા;
એવા દેખાણા કરશન માંય, ઓગળાણુ આતમા.
એવા મુણી દ્યૌ બારે માસ, ફદે નામ તેમનું,
ભક્ત ભોજન કહે ભવોભવ, સેવક સત ગુર સ્થામનું.

સમાપ્ત.

અથ શ્રી દાળલીલા.

કાનગોપીના સંવાદ.

કંઠ—ઉચ્ચીને અલગેલડી, સાંભળ કહુંછું તાત;

વંદાવનને મારગ જતાં, કોણ છે તારી સાથ.

ઉભી રહે બીજની નારી, પુછું પરણી કે કુંવારીરે;

આંખ્યા વીના આંખડી કાળી, બાજુજંથ બેરખા વાળીરે. ઉભી.

રાધા—સાચવાળી તેને ઘેર બેઠી, તારે શી પડ્યું;

મારગ મુકી રહે વેગજો, તારે મોઢે તથી કંઈ મુઠ આશ્યો.

આશ્યોજા પાધરી વાટેરે, સાંખું નંદરાવને ગાટેરે,

તુંતો ક્યાંનો કાનુકો દાણીરે, પાક પાંદડે પાણીરે.

કંઠ—શીછે તારી જાતડી, કયું છે તારું ગામ;

કોણ છે તારા માત ખીતા શું છે તારું નામ.

ઉભી.

રાધા—આઢેરણી અમો જાતડી, જોડુગ માડ ગામ;

જાણુમામની હું બેઠડી, રાણી રાધા છે ગાડ ના.

આશ્યો.

કંઠ—બેલતી નોતીને જોતવા શીખી, આવડું બોલી આજ;

વંદાવનમાં નીલ ફરે, તુજને તે જ્ઞાની લાજ.

ઉભી.

રાધા—લાજવાળા છો તે હું જાણું, ઢાંકી રાખો આજ;

વંદાવનનો મારગ જાણી, નીત્ય તપાસો લાજ.

અ.દ.ચૌ.

કશ્ન—ઝાઝાં રાખે મેઢડાને, ઝાઝી રાખે ગાય;

છાશ પીને મોટી થઇ, બરવાડ જાત કહેવાય.

ઉભી.

રાધા—ગોકુળથી આરી ગોવાળણી, મથુરાથી આળ્યો કન;

મારગમાં એકઠાં થયાં, તુંતો શાને માગે દાણ.

ચાલ્યો.

કશ્ન—ગોકુળની ગોવાળણી તે મથુરાને મારગે જાય;

આડો કાન શરી વળ્યો, તારો પ્રીતે પાવવ સાય.

ઉભી.

રાધા—અમો બેટી અખુભાનની રાધા માડું નામ;

દાણ લેવાની સંપત હોયતો, આવજો ગોકુળ ગામ.

ચાલ્યો.

કશ્ન—નંદાવાવાનો નાનકો છેવા, કાનજી નામ પ્રમાણ.

દાણ લીધા વીના જવા દહિતો, નંદાવાવાની આણ.

ઉભી.

રાધા—આણતો માનુ કંસની, બીજી ન માનુ કાય;

નવ નદ મારે નેહડે આંધુ, તારો નંદ તે કાણુજ હોય.

ચાલ્યો.

કશ્ન—કંસ તે તારો કાણ છે મેં વશ કીધો સૌ ઠામ;

વીચારીને બોલજો, તારી શુધ મઠ કે સાન.

ઉભી.

રાધા—શુધ નથી મઠ માહરી, તારી મઠ જેમ હોય;

સાંભળ છેવા નંદના, તારે મન વીચારી જોય.

ચાલ્યો.

કશ્ન—મન માંહી તું શું વીચારે, દાણ લેવાનો સહી,

તારા જેવી મેં બહુ દીઠી કે, દાણ હું મુકું નહી.

ઉભી.

રાધા—આધોરે ગોપીના વાલા, સાંભળ કહુ તે વેણુ;

તારી માને શુ કહોએ, તારી પાસે ચરાવે ધેન.

ચાલ્યો.

કશ્ન—મેણા ટાણા કમતી રહેજો, મહીઆરી મદમાતી;

છાશ પીને દહાડા દાઢે, રંગે થઇ છે રાતી.

ઉભી.

રાધા—કાનજી કાળા ને માં કર ચાળા, મોરલીઓ વાળા;

અર્ધી રાત્ર શું નાચા તમે, બરીને ઉચળા.

ચાલ્યો.

કશ્ન—દાણના દોહડા લેશું રોકડા, બીજી ન કર વાત;

તારે માટે જગડો થયો ફેડીશ મહીના માટ. ઉબી

રાધા—દાણના દોકડા આપીશ રોકડા ખીજુ ન થાએ આગ.

દાન લીધામાં તું શું સમજે, તું નાનુ સરખુ બાળ; આદ્યે.

કૃષ્ણ—તુ મહીઆરી મદ માતી, હું નાનુ સરખુ બાળ;
બાળપણું તુજને દેખડું યસદે સંજ્યા કાળ. ઉબી.

રાધા—સંજ્યાકાળે શું તું બતાવે, સાંભળ કાળક કાન.

મહી વેચીને આવતા હું, આપીશ તાર દાણ. આદ્યે

કૃષ્ણ—તુ રંગીલી રૂપની રૂડી, હુ છપીલો કાન,
મહી ખપે કે ના ખપે તો, તુ આપની માર દાણ. ઉબી.

રાધા—મહીના દાણ ન હોય મોહન, મનમાં સમજો પેર;

મહી પીવાનો ખપ હોય તો; હરી આવજો મારે ઘેર. આદ્યે;

કૃષ્ણ—ક્યારતી મેણું ટાણું દઈને કીધાં અધીક વેર.

હેત કરી તું આપવા આવે, હવે લાગે તે કડવાં ઝેર. ઉબી.

રાધા—કહો તો હરી ઘેરથી લાવું, કહોતો પાઉં આંહી;

હીમાના સ્વામી સામળા તમે, મનમાં ન લાવો દાંધ. આદ્યે.

દાણ લીલા ખીજુ ગરબી

રાધા—પાલવડો મારો મેલો મોહનજી, મારગડે મને—જસદો.

આવતાં આપીશ દાણ તમાર, મહી મારાં વેચાવા દો;

કૃષ્ણ—વેચતાં તુંને દાણ વારે છે, સાંભળને રાધા ખારી;

મહી ગોરસનું દાનજ દેની, વધી થાને વરજનારી;

રાધા—નારી કહી પ્રભુ શું બોલાવે, છાનો રહેજો હોગાળ;

કંઈ રાજ છે કંસનું, ગોઆશંતા ગોઆળ.

કૃષ્ણ—હું રે ગોવાળીયો તુરે ગોવાલણ, ફરી ગમે તું આવજે;

કંસ સરીખા સો હીમાવતી, સાથે તેડી તું લાવજે.

રાધા—નહી તેડા લાવું દો મુને જાવા, રોકી રહ્યાહો વરજનારી;

- રથુનાથના સ્વામી હો સામળીઆ ઘેલા દીસો છો ગીરધારી;
- કશ્મ—ચેતોહું પણ દાણ ન ચુક, દોકડો નહી લઉ એક ખોટો
ગીરધારીએ ગામ જોડૂળ વસાવ્યું, ઇંદ કરતાં કશ્મ ખોટો,
- રાધા—ખોટો હતો ત્યારે મથુરામાંથી, અસ્વી રાતે શીદ આવ્યો;
- પરધેર રક્ષિત પેટ ભરતો, નોતો તે દાણી કાવ્યો;
- કશ્મ—વાકુ ખોલતી વાર કરતા, કેતો હૈયાનો હાર તોડુ;
- દાણ દધીના આપેને અમળો, કાંતો મક્ષીના માટ ફાડુ;
- રાધા—હાર નહી તુટે માટ નહીં ફુટે, ન્યાય નગરીમાં પુછારો;
- રથુનાથના સ્વામી હો સામળીયા; જોડૂળમાં કેમ રહેવાશે.
- કશ્મ—ન રહેવાય તો બાવ અત્યારે, દાણ દધીનું નહી મેલુ
- ચીર હુરવાં તે ગયાં વીસરી, કામણીયું કારણ મેલુ;
- રાધા—નંદ તણે ઘેર નવ લાખ આયું નોતુ તે ધન કાવ્યું છે,
- માતા તારી મહી વેચતી, દમણાં રાજ આવ્યું છે.
- કશ્મ—આવ્યું આવ્યું કરતી રહેને, મેણા દેના મદાચારી;
- ધુત મેણાં તું છે ધુતારી, ઠગપણમાં ઠગનારી.
- રાધા—હુ ધુતારી તુ પોચેલો, તારી માને મદણા દેવરાવે,
- રથુનાથના સ્વામી હો સામળીયા જાણુ તે શું કહેવરાવે.
- કશ્મ—જોડું પણ દેતી નથી, રાખી દહી છે મુરખપણું;
- હમે મુરખ રાજ દરબારમાં; અમારી નથી ઓળખાણું;
- રાધા—જોડૂળ પણ આવ્યો નાસી, મદાવનમાં તું છાતો છે;
- જનતા હમ નવે જન્મ છે તારો, નંદ તણે ઘેર નાનો જ.
- કશ્મ—નંદ જ્યેષ્ઠ મહા બડામણી, તેના તો હમે અદકારી;
- ખોટા મુખવર મર્મ ન બાણે, વરજ વાગી મેં જૈયારી.
- રાધા—ગાવરી જોખી વંરતાં, હમને લો તમે ઉવારી;
- રથુનાથના સ્વામી સામળીયા; તમે જીતા હું હારી;

ભવૈયાના વેશમાં કેરબાના ગાયન.

સાચીઓ.

- ધથર મડી થમ પ્રેમમાં લોજન કરતાં ગાય,
 અરધુ આંગ ફરે પૂદડી, એનું એહું સોજન ખાય. ૧
- દતારો અમને ઘાયલ માયા લગાડી જાય કાનુડો અમને વામલ
 નાની છું પણ નખ જોડી અદયા કડવાં વેણુ નવ ખોલ;
 હું છું વખતી કુંપલી તને મારીશ પેલે પોર ૨
- દુકે પાને આંખલી વળી લાંબે પાન ખમ્બુર;
 છોગાળા નર વહી ગયા મારે માથે ભાગ્યો છે મજ્બુર. ૩
- કાચી તો કેરી ભરી નહીં તો કાચાં ભરેરાં પાન;
 માયા તો માની ભરી નહીં તો ખેંચી ભરેરી કમાન. ૪
- પાટણ પેટી દેમુંળી નારીજ નામે નામ;
 તે નરને ચાહે ધણુ એને હેલ સંગાથે કામરે, ૫
- કોને હીમાળો શેવીઓ કુને સવી આગ
 કોણે કરવત મુકાવીઆ કઈ નારીને કાજરે ૬
- કાથે હીમાળો શેવીઓ ચુને સેવી આગ
 સોપારીએ કરવત મુકાવ્યાં રાણી નાગરવેલને કાજરે, ૭
- એક અધારી જોરડી વળી ખાજી વેરણુ રાત,
 ત્રીજો શોકનો ઢોલીઓ એનો ઝગડો લાગ્યો આખી રાત. ૮
- માથા કેરો ગોઢણો વળી હૈયા કેરો હાર,
 દહાડે કરે દીકરો રાતે કરે ભરથાર. ૯
- પારે નાચે પારેવડાં વળી હૈયે નાચે મોર;
 પરણુ એટલા માનવી પીટ્યા કુંવારા હરાયા ઢોર. ૧૦
- ચીર ફાડી ધળ કર વળી કાંકણ મેલું નીસાન.

કેતર ચુડા કરમા તારો પીઠ પોઠયો મસાણું.	ધુ.	૧૧
મહુડે માળો નવ ધાત્રીયે; વળી લીખડો લેરે જાપ,		
પારકો પુરુષ ન શેવીએ એતો પરોઢીએ ઉડી ઘેર જાપ.	ધુ.	૧૨
નદી ખાંધુ નવ ડાંડીએ વળી સમુદ્ર ખાંધ્યો નવ જાપ,		
તુને ખાંધુ વઢોદસને ગાંદરે તારી ફધ છોડાવા જાપ.	ધુ.	૧૩
કાળા ગજકથનું કાપડું વળી માંહી ભરયું છે હીર;		
જરને ધણી પીટયો હીજડો પાડોશી બાવનવીર.	ધુ.	૧૪
શેપારી વખાણું સોરઠી વળી જેના લીલા પીળા રંગ;		
સ્રી વખાણું પાતળી જેના વાળે વળે છે અંગ	ધુ.	૧૫
ઉચી ગોરી ઉજળી જળ ભરવાને જાપ.		
કાંટા વાગ્યો પ્રેમને તે તે ઉભી એલાં ખાપ.	ધુ.	૧૬
માંડી માયે બેડલુ, માંકડ ડોટે હાર.		
જુગારી પાસે નાણું રહે, તેને જાતાં કેટલી વાર.	ધુ.	૧૭
અંગ કાળુ દાંત ઉજળો, ચાલે કમર ચાલ;		
સાથુ વહુને દીકરી, એ તણેનો એક ભરથાર.	ધુ.	૧૮
બાપે જનમી બેટડી, વળી બેટીએ જનમ્યો બાપ;		
એ અર્થ કહે મારા દાકસ, એમાં બેટી ભણી કે બાપ.	ધુ.	૧૯
જળમાં પેશી ધર કરે, વળી જળમાં બેશી નાય;		
મુસ્તક વાઢે ન મરે, તેની આંખ ફાટે જીવ જાપ.	ધુ.	૨૦
પડી પડી પણ બાગી નહી, વળી કડક થયા બે ચાર,		
જગર પાંખે ઉડી ગઈ, તમે પંડીત કરોને નિચાર.	ધુ.	૨૧
અગ્ની કુંડમાંથી નીસર્યો; વળી ભગર કુંડમાં નાય;		
પંઢોતો પુછે પંડીતને, તેના કુલ વેલાને ખાપ.	ધુ.	૨૨
દર વીનાની કામની, વળી મુખ વીના જે દંત;		
મુએલી જીવતાને ગળે, મોકલ્યે ગુણીયાલ કંથ.	ધુ.	૨૩
સંધા તાકે રૂશણું જેમ આટામાં લુણ;		

- કમ સરીખા ખાતળા, તને દાડી મનાવે કોણ,
જેને થડ પવન ન સંચરે, જેને છાંયે ન જેસે કોય;
તે કૂળ તો મોકલજો, મારે એકાદશીનું કરત હોય
ઉભો નર નિંદા કરે, ઝાકળ તડકો ખાય;
જેની મુછે મોતી નીપજે, તમે ચતુર કરોને વિચાર.
શેરી ખરી પણ સાંકડી, વળી નગર પાસે પણ દુર
પરણ્યો ખસે પણ નાનડો, મારૂં જોયન જન્ય ભરપુર.
હંચી ડોકને શીંગડાં મધુરો મધુરો નખોત;
હમે હીયાનાં જાણ્યાં, મારૂં જોયન કરે છે જોર.
વેંત જેવડી વરખડી હાલ જેવડું કુત;
કાચા કમળથી ઉતરે, તેનું પાકે થાયે મુલ.
તનના કરે ત્રાજવાં, મનના કરે બજાર;
હઠીયાતી કરે હાટડી, હુંતો વણજ કરે વેપાર.
કુવા ઢંકણ ઢાંકણ ખેતર ઢાંકણ વાડ;
ખાપનું ઢાંકણ ખેડડો ધરતી ઢાંકણ નાર
ખેતર હોયતો ખેડોયે વળી હુંગર ખેડ્યા ન જાય.
કુવા હોયતો ગાળીએ, વળી સમુદ્ર ગાળ્યા ન જાય;
કમળ હોયતો વાચીએ, વળી કર્મ વાંચ્યા કેમ જાય;
તાર હોયતો તોડીએ, વળી પ્રીત તોડી કેમ જાય
પડતો પણ પંડીત નહી, પુર્યો પણ નહી ચોર;
ચતુર હોય તો ચેતજો વળી મધુરો પણ નહી મોર.
નદી કાંઠે નેહરો, વળી શુંદા જેવડું ગામ;
કુંવારી છોડીને ત્રણ દીકરા તેને પરણ્યાનું શું કામ.
હસી હાળે હોલીયો વળી એસી કરી ન વાત;
જરૂર કરતાં રંગયો બહો, પીટયો હાથે ન હરખ્યોનાય.

ધુ. ૧૪

ધુ. ૨૫

ધુ. ૧૬

ધુ. ૨૭

ધુ. ૨૮

ધુ. ૨૯

ધુ. ૩૦

ધુ. ૩૧

ધુ. ૩૨

ધુ. ૩૩

ધુ. ૩૪

ધુ. ૩૫

ધુ. ૩૬

આયુર્વેદ સુધાકર.

આ પુસ્તકમાં રસાયણ (સપ્ત ધાતુ) મારવાનો વિધિ-
 રૂપરિતિથી અનુભવ સિદ્ધ કરેલ છે તે શિવાય રસાયણ (ભસ્મ)
 પરીક્ષા અને પ્રત્યેક રોગ ઉપર લેવાનું અનુપાન વિગેરેની સમજ
 વિસ્તારથી છે. શિવાય પંચકર્મની શુદ્ધિ (પરસેવા કહાડવા, સ્નેહપ-
 રેચ, વગેરે, બરતી) ઉપધાતુ મારવાની ક્રિયા, તે ખાવાનાં અનુપ-
 વિષ શોધવાના વિધિ, ખાવાના અનુપાન, ઉપવિષ ખાવાના વિ-
 અને સંપૂર્ણ નેત્ર રોગ ઉપરની ક્રિયા વિગેરે વિષયોથી ભરપૂર.
 કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ રૂ. સ્વદેશ બે આના.

ઔરંગઝેબ અને પરમહંસ.

આ ઐતિહાસિક નવલ કથા દિલ્લીના પ્રસિદ્ધ પાદશાહ ઔરંગ-
 ગઝેબના જુલમઃ મહાત્મા પરમહંસ, ક્ષત્રિયકુળ તિલક મહારાણા
 રાજસિંહ વીર કેશરી પ્રતાપસિંહ અને એવા એવા સ્વદેશ પ્રેમી પુર-
 ષોતાં વીરસભર્યા અદ્ભુત પરાક્રમે ભરપૂર છે. વળી તપસ્વીનો પ્રમીલા
 અને સુગતી જેવી આર્ય અગળાઓને સિરે જુલમી શાહનાં મગયમાં
 દુખનાં ઘોર વાદળ તુટી પડ્યા છતાં તેમણે પોતાની પવિત્રતાનું
 પ્રાણાર્પણ પર્વત શૌર્ય ભરી રીતે કર્યું રક્ષણ કર્યું? તે અગેહ્ય
 ચીતરવામાં આવ્યું છે. એટલે કે ઇતિહાસ રૂપે, નાતિઓ રૂપે અને
 રસમય નવલકથા રૂપે આ ગ્રંથ અદ્ભુત છે વળી તે બંગાળી ઉત્તમ
 નવલકથાનું રસમય ભાષાંતર છે; તે આહક બની મંગાવી ખાત્રી
 કરે. કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ટપાલચર્ય. ૦-૧-૦ આનો.

મહાદેવ રામચંદ્ર જગુષ્ટે.

ગ્રંથ દરવાજા—અમદાવાદ.

